

ZAKON O PORESKOM SISTEMU REPUBLIKE SRPSKE

("Službeni glasnik Republike Srpske", br. 62/2017 i 110/2020 - odluka Ustavnog Suda)

Član 1

Ovim zakonom uređuju se poreski sistem Republike Srpske i uspostavljanje i vođenje Registra poreskih i neporeskih davanja.

Član 2

(1) Poreski sistem Republike Srpske predstavlja skup svih poreskih i neporeskih davanja koja se plaćaju u Republici Srpskoj.

(2) Poreskim davanjima, u smislu ovog zakona, smatraju se sva prinudna, nepovratna davanja za koja poreski obveznik ne ostvaruje direktnu korist ili protivuslugu.

(3) Neporeskim davanjima, u smislu ovog zakona, smatraju se davanja za koja obveznik ostvaruje direktnu korist ili protivuslugu.

Član 3

Cilj ovog zakona je obezbjeđenje optimalnog poreskog opterećenja u Republici Srpskoj i zaštita integriteta poreskih obveznika.

Član 4

(1) Poreska i neporeska davanja koja se plaćaju na teritoriji Republike Srpske mogu se uvoditi, ukidati i mijenjati isključivo zakonom.

(2) Poreski podsticaji, oslobađanja od poreza i umanjenja osnovice ili stope mogu se uvoditi, ukidati i mijenjati isključivo zakonom.

(3) Visina svakog pojedinačnog poreskog i neporeskog davanja obavezno je određena ili jasno određiva zakonom.

(4) Obveznik poreskog ili neporeskog davanja obavezno se određuje zakonom.

Član 5*

(prestao da važi na osnovu Odluke US broj U-55/20 od 28. oktobra 2020. g., objavljene u "Sl. glasniku RS", br. 110/2020 od 5. novembra 2020. g.)

Član 6

(1) Sva poreska i neporeska davanja imaju karakter javnog prihoda.

(2) Prije početka plaćanja akt koji sadrži naziv svakog poreskog i neporeskog davanja, njegov iznos, način utvrđivanja obaveze, obveznik i korisnik prihoda obavezno se objavljuje u

“Službenom glasniku Republike Srpske”, odnosno u službenom glasilu jedinice lokalne samouprave.

(3) Osim objavljivanja u “Službenom glasniku Republike Srpske”, akt iz člana 5. stav 1. ovog zakona objavljuje se i na zvaničnoj internet stranici obrađivača tog akta.

Član 7

Poreski sistem Republike Srpske čine:

1) poreska davanja:

1. porez na dobit,
2. porez na dohodak,
3. porez na nepokretnosti,
4. porez na upotrebu, držanje i nošenje dobara,
5. porez na dobitke od igara na sreću,
6. porez na dodatnu vrijednost,
7. akcize,
8. carine,
9. putarine;

2) neporeska davanja:

1. doprinos za penzijsko i invalidsko osiguranje,
2. doprinos za zdravstvenu zaštitu,
3. doprinos za dječju zaštitu,
4. doprinos za osiguranje od nezaposlenosti,
5. doprinos za profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje invalida,
6. koncesione naknade,
7. naknade za vode,
8. naknade za šume,
9. naknade za lovstvo,

10. naknade za zaštitu životne sredine,
11. naknade iz oblasti saobraćaja,
12. naknade iz oblasti uređenja prostora i građenja,
13. naknade iz oblasti komunalnih djelatnosti,
14. naknade za priređivanje igara na sreću,
15. naknade iz oblasti poljoprivrede,
16. naknade iz oblasti rudarstva i geologije,
17. naknade iz oblasti metrologije,
18. naknade iz oblasti veterinarstva,
19. naknade iz oblasti zaštite zdravlja,
20. naknade iz oblasti civilne zaštite,
21. naknade licima na koja su prenesena javna ovlašćenja,
22. naknade koje se plaćaju ovlašćenim regulatornim tijelima u Republici Srpskoj,
23. republičke administrativne takse,
24. gradske administrativne takse,
25. opštinske administrativne takse,
26. sudske takse,
27. komunalne takse,
28. novčane kazne,
29. članarine.

Član 8

(1) Svako pojedinačno poresko davanje u Republici Srpskoj obavezno je usklađeno sa načelom zakonitosti, srazmjernosti i racionalnosti.

(2) Svako pojedinačno neporesko davanje u Republici Srpskoj obavezno je usklađeno sa načelom zakonitosti, ekvivalentnosti i racionalnosti.

(3) Načelo zakonitosti, u smislu st. 1. i 2. ovog člana, znači da je svako poresko i neporesko davanje zakonom uvedeno, ukinuto ili zamijenjeno u poreskom sistemu.

(4) Načelo srazmjernosti, u smislu stava 1. ovog člana, znači da se visina svakog poreskog davanja utvrđuje u skladu sa ekonomskom snagom poreskog obveznika.

(5) Načelo ekvivalentnosti svakog pojedinačnog neporeskog davanja, u smislu stava 2. ovog člana, znači da visina svakog davanja korespondira vrijednosti dobijenoj u javnim dobrima ili uslugama za koje se plaća.

(6) Načelo racionalnosti svakog pojedinačnog poreskog i neporeskog davanja, u smislu st. 1. i 2. ovog člana, znači da troškovi ubiranja tog davanja ne mogu biti veći od visine tog davanja.

Član 9

(1) Ovlašćeni obrađivači zakona kojima se uvode, mijenjaju ili ukidaju neporeska davanja dužni su da prije upućivanja nacrtu, odnosno prijedloga zakona Vladi radi usvajanja pribave mišljenje Ministarstva finansija (u daljem tekstu: Ministarstvo) za taj zakon, uz koji se obavezno dostavlja analiza opravdanosti uvođenja, mijenjanja ili ukidanja svakog pojedinačnog davanja koje je sadržano u predloženom tekstu zakona.

(2) Ovlašćeni predlagači zakona kojima se uvode, mijenjaju ili ukidaju neporeska davanja dužni su, prije predlaganja tog zakona Narodnoj skupštini, pribaviti mišljenje Ministarstva za taj zakon uz koji se obavezno dostavlja analiza opravdanosti uvođenja, mijenjanja ili ukidanja svakog pojedinačnog davanja koje je sadržano u predloženom tekstu zakona.

(3) Analiza iz st. 1. i 2. ovog člana sadrži razloge uvođenja, mijenjanja ili ukidanja pojedinačnog davanja, opravdanost uvođenja, mijenjanja ili ukidanja pojedinačnog davanja, te analizu efekata uvođenja, mijenjanja ili ukidanja tog davanja na poslovne subjekte ili građane.

(4) Ministarstvo dostavlja obrađivaču, odnosno ovlašćenom predlagaču zakona, mišljenje o opravdanosti uvođenja, ukidanja ili mijenjanja pojedinačnog davanja predloženog zakonom u odnosu na poreski sistem i poresku politiku Republike Srpske, u smislu st. 1. i 2. ovog člana, izrađeno na osnovu analize obrađivača zakona.

(5) Analiza iz st. 1. i 2. ovog člana i mišljenje iz stava 4. ovog člana čine sastavni dio obrazloženja nacrtu, odnosno prijedloga zakona koji se upućuje Narodnoj skupštini.

Član 10*

(prestao da važi na osnovu Odluke US broj U-55/20 od 28. oktobra 2020. g., objavljene u "Sl. glasniku RS", br. 110/2020 od 5. novembra 2020. g.)

Član 11

(1) Ovlašćena regulatorna i nadzorna tijela koja za svoj rad odgovaraju Narodnoj skupštini dužna su da prije donošenja podzakonskog akta iz člana 5. stav 1. ovog zakona pribave saglasnost nadležnog odbora Narodne skupštine.

(2) U slučaju iz stava 1. ovog člana predlagač podzakonskog akta dužan je da uz prijedlog akta dostavi analizu opravdanosti i visine svakog pojedinačnog neporeskog davanja koje je sadržano u predloženom tekstu akta, kao i mišljenje Ministarstva.

(3) Nadležni odbor Narodne skupštine daje saglasnost o opravdanosti i visini predloženog pojedinačnog neporeskog davanja.

(4) U vezi sa izradom analize iz stava 2. ovog člana i mišljenja Ministarstva shodno se primjenjuju odredbe člana 9. st. 3. i 4. ovog zakona.

Član 12

Prilikom izrade analize opravdanosti uvođenja, mijenjanja ili ukidanja neporeskih davanja naročito se vodi računa o sljedećem:

- 1) usklađenosti sa svakim pojedinačnim načelom poreskog sistema,
- 2) izdašnosti (broj platilaca, visina prikupljenih sredstava),
- 3) konkurentnosti (uporedivost tog neporeskog davanja sa istim ili sličnim davanjem sa zemljama u regionu),
- 4) jednostavnosti i cilju uvođenja, mijenjanja ili ukidanja tog davanja.

Član 13

(1) Ministarstvo uspostavlja i vodi Registar poreskih i neporeskih davanja (u daljem tekstu: Registar).

(2) Registar sadrži pregled svih pojedinačnih vrsta poreskih i neporeskih davanja koja plaćaju pravna i fizička lica u Republici Srpskoj na osnovu zakona Republike Srpske, osim poreskih i neporeskih davanja koja su uvedena u poreski sistem propisima iz oblasti indirektnih poreza, akciza i carina.

(3) Početni Registar predstavlja pregled svih pojedinačnih vrsta poreskih i neporeskih davanja koja su na snazi u Republici Srpskoj. <https://advokat-prnjavorac.com>

(4) Početni Registar utvrđuje Vlada na prijedlog Ministarstva u roku od 90 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona, na osnovu propisa kojima su uvedena poreska i neporeska davanja.

(5) Obveznici poreskih i neporeskih davanja, nadležna ministarstva i institucije mogu u roku od 60 dana od dana objavljivanja početnog Registra dati Ministarstvu primjedbe na sadržaj Registra.

(6) Poslije isteka roka iz stava 5. ovog člana Ministarstvo u narednih 60 dana vrši analizu osnovanosti dostavljenih primjedaba i vrši izmjene podataka u početnom Registru.

(7) Poslije isteka roka iz stava 6. ovog člana podaci u Registru su konačni.

(8) Ovlašćeni predlagač, odnosno obrađivač akta kojim je uvedeno, izmijenjeno ili ukinuto poresko ili neporesko davanje, obavezno dostavlja Ministarstvu akt prije njegovog objavljivanja u službenom glasilu.

(9) Ministarstvo mijenja podatke u Registru nakon stupanja na snagu zakona, odnosno propisa kojim se uvodi, ukida ili mijenja pojedinačno poresko ili neporesko davanje.

(10) Registar je javan i objavljuje se na internet stranici Ministarstva.

(11) Sva poreska i neporeska davanja koja nisu unesena u Registar ne stvaraju obavezu plaćanja, a predlagač propisa u kojem su sadržana takva davanja dužan je da pokrene proceduru njihovog brisanja iz tog propisa po xitnom postupku.

(12) Ministar donosi pravilnik kojim se uređuju postupak uspostavljanja Registra i ažuriranje podataka u Registru.

Član 14

U Registar neće biti upisana poreska i neporeska davanja utvrđena suprotno odredbama ovog zakona.

Član 15

Ciljevi uspostavljanja Registra su zaštita poreskih obveznika i jačanje pravne sigurnosti putem:

- 1) zaštite načela propisanih ovim zakonom, na kojima počiva poreski sistem Republike Srpske,
- 2) obezbjeđivanja transparentnosti naplate javnih prihoda,
- 3) uspostavljanja osnova za praćenje i analiziranje opterećenja građana i privrednih subjekata plaćanjem javnih prihoda,
- 4) podrške uspostavljanju trajnog sistema unapređivanja poslovnog okruženja i povećanja konkurentnosti privrede,
- 5) obezbjeđenja optimalnog poreskog opterećenja.

Član 16

(1) Ministarstvo jednom godišnje vrši analizu opterećenosti privrede i stanovništva poreskim i neporeskim davanjima iz Registra.

(2) U analizi se obavezno koriste sljedeći pokazatelji:

- 1) globalnog fiskalnog opterećenja - stopa fiskalnog opterećenja na bazi konsolidovanih obaveznih fiskalnih davanja i stopa konsolidovanih javnih prihoda,
- 2) parcijalnog fiskalnog opterećenja - stopa opterećenja jednom vrstom poreza, stopa opterećenja na lokalnom nivou, stopa opterećenja prosječnog poreskog obveznika i stopa opterećenosti poreske osnovice,
- 3) stopa pokriva troškova javnog dobra ili usluge naknadom koja se plaća za njeno korišćenje,
- 4) stopa pokriva ukupnih troškova naplate pojedinačnog javnog prihoda ukupno ostvarenim prihodom od njegove naplate u toku godine.

(3) Radi izrade analize iz stava 1. ovog člana, nadležni organi, organizacije i institucije u čijoj nadležnosti je prikupljanje poreskih i neporeskih davanja dužni su dostaviti Ministarstvu, u formi

izvještaja, podatke i informacije o davanjima koja su sadržana u Registru, a koje su razvrstane prema vrsti davanja, broju uplatilaca i ukupnom iznosu davanja, najkasnije do 31. marta tekuće godine za prethodnu godinu.

(4) Ministar donosi pravilnik kojim se uređuju metode, način vršenja analize iz stava 1. ovog člana i člana 9. ovog zakona, te vrsta, način i forma dostavljanja relevantnih podataka iz stava 3. ovog člana.

Član 17

Na osnovu analize Registra iz člana 16. ovog zakona, Vlada vrši ocjenu osnovanosti svakog pojedinačnog poreskog i neporeskog davanja u Republici Srpskoj i u okviru Programa ekonomskih reformi Republike Srpske daje smjernice i dinamiku usklađivanja tih davanja sa načelima iz člana 8. ovog zakona.

Član 18

Nadzor nad sprovođenjem ovog zakona vrši Ministarstvo.

Član 19

U roku od 60 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona ministar će donijeti:

- 1) Pravilnik o načinu i postupku uspostavljanja i vođenja Registra (član 13. stav 12),
- 2) Pravilnik o metodama i načinu vršenja analiza opravdanosti poreskih i neporeskih davanja (član 16. stav 4).

Član 20

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku Republike Srpske".